

Olika avgifter i olika landsting drabbar hörselskadade

NY!
sept. 2009

Patientens kostnader vid utprovning av hörapparat Källa: HRF september 2009

Landsting	Kostnad ¹ (kr) för första h-app.	Kostnad ¹ (kr) för andra h-app.	Utprovnings- avgift ² (kr)	Högekostnadsskydd (på utprovningsavgift och h-apparatkostnad)	Besöksavgift ⁸ (kr)
STOCKHOLMS LÄN	–	–	600	nej ⁷	–
UPPSALA LÄN	–	–	300	nej ⁷	–
SÖRMLAND	200 kr ³	300 kr ³	–	nej	per besök: 100
ÖSTERGÖTLAND	allt över 3 000	hela kostnaden ⁴	500	nej	per besök: 100
JÖNKÖPINGS LÄN	allt över 4 000	allt över 4 000	500	nej	första besök: 100
KRONOBERG	allt över 3 300	allt över 3 300	350	nej	första besök: 100
KALMAR LÄN	–	–	1 200	nej	per besök: 100
GOTLAND	allt över 3 000	allt över 3 000	–	nej	per besök: 150
BLEKINGE	–	–	500	ja	första besök: 80
SKÅNE	–	–	800	nej	–
HALLAND	–	–	–	–	per besök: 100
VÄSTRA GÖTALAND	–	–	–	–	per besök: 80
VÄRMLAND	15 procent ⁵	15 procent ⁵	500 per h-app.	nej	–
ÖREBRO LÄN	–	–	–	–	per besök: 80
VÄSTMANLAND	15 procent ⁵	15 procent ⁵	–	nej	per besök: 100
DALARNA	–	–	150 per h-app. ⁶	nej	per besök: 80 (över 65 år: 50)
GÄVLEBORG	–	–	1 500	nej	första besök: 100
VÄSTERNORRLAND	–	–	300 per h-app.	nej	per besök: 80
JÄMTLANDS LÄN	allt över 3 500	allt över 3 500	500	nej	–
VÄSTERBOTTEN	–	–	500 per h-app.	nej	första besök: 100 återbesök: 50
NORRBOTTEN	–	–	500 per h-app.	nej	per besök: 80

¹ **Kostnadstak:** Allt över en viss summa måste patienten betala ur egen ficka. Landstinget betalar endast upp till "taket". Detta innebär att de patienter som har störst behov får betala mest.

² **Utprovningsavgift:** I de flesta landsting med utprovningsavgift betalar patienten lika mycket för två hörapparater som för en. Tre landsting tar dubbelt så mycket för två apparater som för en.

³ **Obligatorisk årsavgift:** Landstinget tar ut en årsavgift av alla som behöver hörapparat.

⁴ **Hela kostnaden:** Den som behöver två hörapparater måste själv betala hela kostnaden för den andra hörapparaten.

⁵ **Procentuellt kostnadstak:** Patienter måste betala 15 procent av priset på den hörapparat han/hon behöver.

⁶ **Hjälpmedelsavgift:** Landstinget i Dalarna tar ut en avgift för varje hjälpmedel som provas ut.

⁷ **Högekostnadsskydd:** Fyra landsting, Stockholms och Uppsala län, Värmland och Västernorrland har särskilda högekostnadsskydd för hjälpmedel. Värmland: 4 000 kr. Stockholms län: 2 000 kr/år. Västernorrland: 1 800 kr. Uppsala län: 900 kr/år.

⁸ **Besöksavgift:** Samtliga besöksavgifter som tas ut i olika landsting ingår i högekostnadsskyddet. Vid en helt vanlig utprovning på Gotland kan besöksavgiften bli 450-600 kronor.

Alla ska ha
råd att höra!

ALLA SOM BEHÖVER hjälpmedel och rehabilitering ska få det, enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Men sedan mitten av 1990-talet har landstingen infört en uppsjö av särskilda avgifter och kostnader inom hörselvården, som saknar motsvarighet inom andra vårdsområden.

I 16 av Sveriges 21 landsting/regioner finns i dag hörselvårdsavgifter som inte omfattas av det lagstadgade högkostnadsskyddet på 900 kronor. Här används en mängd olika avgifts- och kostnadssystem: *hela kostnaden, fast kostnadstak, procentuellt kostnadstak, utprovningssavgift, hjälpmedelsavgift* och *årsavgift* (se tabell, nästa sida).

SJU LANDSTING FÖLJER principen att den som har störst vårdbehov måste betala mest. Det här innebär att kostnaden beror på vilken typ hörselnedsättning en person har och vilken typ av hjälpmedel han/hon därför behöver. En del måste

betala över 10 000 kronor, andra ingenting alls. Hårdast drabbas de som hör dåligt på båda öronen.

Utvecklingen går mot allt fler och allt högre avgifter. Detta innebär att allt fler hörselskadade tvingas avstå från de hörapparater de hör bäst med. Det händer också att personer som behöver två hörapparater bara har råd med en, och därför tvingas välja vilket öra de ska höra på.

HRF HAR LÄNGE krävt att landstingen ska avskaffa kostnadstaken samt att alla hörselvårdsavgifter ska omfattas av högkostnadsskyddet.

Det är framför allt en rättvisefråga. Hörselskadade har rätt till vård på samma villkor som andra patientgrupper – behovet ska styra, inte plånboken.

Men det är också en fråga om respekt för lagen. Om landsting utan vidare kan införa avgifter utanför det lagstadgade högkostnadsskyddet – vad är då lagen värd?